

KONZORCIJ NVO:

**Z globalnim učenjem
do globalnih ciljev!**

Cilj trajnostnega razvoja 14 – Življenje v vodi

Ohranjati in trajnostno uporabljati oceane, morja in morske vire za trajnostni razvoj.

Oceani pokrivajo tri četrtine površine Zemlje. Več kot tri milijarde ljudi je odvisnih od morske in obalne biotske raznovrstnosti, da preživijo. Oceani vsebujejo skoraj 200.000 odkritih vrst, vendar ostaja neodkritih verjetno več milijonov. Oceani absorbirajo približno 30 odstotkov antropogeno proizvedenega ogljikovega dioksida in nas varujejo pred določenimi vplivi globalnega segrevanja. Oceani služijo kot največji svetovni vir beljakovin, ribolov kot gospodarska dejavnost pa zaposluje prek 200 milijonov ljudi. Na več kot 40 odstotkov svetovnih oceanov močno vplivajo človeške aktivnosti, vključno z onesnaževanjem, izčrpavajočim ribolovom in izgubo obalnih habitatov. To je le del zgodbe o oceanih skozi številke. Oceani so naš globalni vir, zato je njihovo skrbno upravljanje bistveno za trajnostno prihodnost. V ta namen so si voditelji držav v okviru cilja trajnostnega razvoja številka 14 zadali:

- do leta 2025 preprečiti in občutno zmanjšati vsakovrstno onesnaževanje morja, zlasti zaradi dejavnosti na kopnem, tudi morske naplavine in onesnaževanje s hranili;
- do leta 2020 trajnostno upravljati morske in kopenske ekosisteme ter jih varovati, tudi s krepitvijo njihove odpornosti, da se preprečijo večje škodljive posledice, in sprejeti ukrepe za njihovo obnovo ter za zdrave in produktivne oceane;
- omejiti in obravnavati posledice zakisljevanja morja, tudi z okrepljenim znanstvenim sodelovanjem na vseh ravneh;
- do leta 2020 učinkovito urediti izlov ter odpraviti prelov, nezakonit, neprijavljen in zakonsko neurejen ribolov ter načine ribolova, ki škodujejo morskemu okolju, ter uvesti znanstveno utemeljene načrte upravljanja za čimprejšnjo obnovo staležev rib vsaj na raven, ki omogoča največjo dovoljeno raven biološkega izkoriščanja v skladu z njihovimi biološkimi značilnostmi;
- do leta 2020 ohraniti vsaj deset odstotkov obalnih in morskih območij v skladu z notranjim in mednarodnim pravom, in sicer na temelju najnovejših znanstvenih spoznanj;
- do leta 2020 prepovedati ribiške subvencije, ki prispevajo k presežnim zmogljivostim in prelovu, odpraviti subvencije, ki prispevajo k nezakonitemu, neprijavljenemu in zakonsko neurejenemu ribolovu, ter ne uvajati novih, ob zavedanju, da bi morala biti ustrezna in učinkovita posebna in drugačna obravnava za države v razvoju in najmanj razvite države sestavni del pogajanj Svetovne trgovinske organizacije o ribiških subvencijah;
- do leta 2030 povečati gospodarske koristi od trajnostne rabe morskih virov za male otoške države v razvoju in najmanj razvite države, tudi s trajnostnim upravljanjem ribištva, ribogojstva in turizma;
- pridobivati nova znanstvena spoznanja, razviti raziskovalne zmogljivosti in skladno z merili in smernicami za prenos morske tehnologije Medvladne oceanografske komisije prenašati morske tehnologije za izboljšanje zdravja oceanov in večji prispevek morske biotske

raznovrstnosti k razvoju držav v razvoju, zlasti malih otoških držav v razvoju in najmanj razvitih držav;

- malim priobalnim ribičem zagotoviti dostop do morskih virov in trgov;
- izboljšati ohranjanje in trajnostno rabo oceanov in njihovih virov z uveljavljanjem mednarodnega prava, kakor je zapisano v konvenciji Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu, ki je pravni okvir za ohranjanje in trajnostno rabo oceanov in njihovih virov, kakor opozarja točka 158 dokumenta Prihodnost, kakršno si želimo.

Naloga globalnega učenja je omogočiti razumevanje pomena oceanov, ko gre za njihovo ohranitev in trajnostno uporabo morskih virov. Pridobljeno znanje, veščine in vrednote o oceanih in življenju v vodah potrebujemo, če želimo delovati kot aktivni državljani pri soočanju z globalnimi izzivi.

Cilj številka 14 je dokaz, da življenje v oceanih sodi med bodoče globalne izzive tako mednarodne skupnosti kot vsakega posameznika. Danes vemo, da je življenje v oceanih ogroženo; ne le, da je vse več živalskih in rastlinskih vrst pahnjenih na rob preživetja, številne vrste, ki jih še nismo spoznali, so gotovo že izginile. S tem ne izgubljam le genske pestrosti, ampak rušimo ekosistemske kroge, ki vplivajo na življenje in preživetje vseh prebivalcev planeta.

Za zaščito oceanov moramo **na globalni ravni**: zmanjšati in preprečiti onesnaževanje, zavarovati ekosisteme, preprečiti prelov in ilegalno ribištvo, pomagati skupnostim, katerih glavni prihodek je ribolov, da razvijejo trajnostne prakse ribolova, spodbuditi znanstveno sodelovanje, da se nadgradi znanje, izboljšajo tehnologije in zmanjša zakisljenost oceanov ter upoštevati obstoječo in razvijati novo mednarodno zakonodajo.

Za zaščito oceanov moramo **posamezniki** (učenci, mladi in aktivni državljani), ki ne sedimo v vladah, najprej obiti občutek nemoči in se zavedati, da sedimo vsi v istem čolnu. Potem lahko: mislimo, govorimo, sanjamo, pišemo o Zemlji, se umetniško izražamo o tej tematiki in predvsem delujemo na Zemlji.

Društvo za Združene narode za Slovenijo
United Nations Association of Slovenia

Pripravilo: Društvo za Združene narode za Slovenijo

VIRI:

- HUMANITAS. Zakaj globalno učenje? Spletna stran <http://www.humanitas.si/?subpageid=25> (5. 9. 2016).
- MINISTRSTVO ZA ZUNANJE ZADEVE. Cilji trajnostnega razvoja. Spletna stran: http://www.mzz.gov.si/si/zunanja_politika_in_mednarodno_pravo/mednarodno_razvojno_sodelovanje_in_humanitarna_pomoc/politike_mrs/cilji_trajnostnega_razvoja/ (5. 9. 2016).
- ZDRUŽENI NARODI. 14 Life below Water. Spletna stran <http://worldslargestlesson.globalgoals.org/global-goals/life-below-water/> (5. 9. 2016).
- ZDRUŽENI NARODI. Goal 14: Conserve and sustainably use the oceans, seas and marine resources. Spletna stran <http://www.un.org/sustainabledevelopment/oceans/> (5. 9. 2016).

V projektu Konzorcij NVO: Z globalnim učenjem do globalnih ciljev!, ki bo trajal 17 mesecev, in ki ga financira Ministrstvo za zunanje zadeve, bomo organizacije med drugim izvedle delavnice globalnega učenja za otroke, učitelje in ravnatelje, organizirale nacionalno konferenco in motivacijski dan za učitelje, izdale promocijski letak in Priročnik o ciljih trajnostnega razvoja v povezavi z globalnim učenjem, izvajale bomo zagovorniške aktivnosti, izdale tematsko številko Slogopisa o globalnem učenju, mesečne novičnike za učitelje, izvedle Teden globalnega učenja v novembru 2016 in spletno ozaveščevalno kampanjo.

V konzorciju NVO smo združeni Humanitas, Zavod Global, Inštitut za afriške študije, Zavod Voluntariat, Kulturno izobraževalno društvo PINA, Mirovni inštitut, ADRA Slovenija, Umanotera, Focus, Amnesty International Slovenije, Društvo za Združene narode za Slovenijo, Človekoljubno društvo Up Jesenice in SLOGA, platforma nevladnih organizacij za razvoj, globalno učenje in humanitarno pomoč.

Projekt Konzorcij NVO: Z globalnim učenjem do globalnih ciljev! Podpira [Ministrstvo za zunanje zadeve Republike Slovenije](#), koordinira pa ga [SLOGA](#), platforma nevladnih organizacij za razvoj, globalno učenje in humanitarno pomoč. Vsebina gradiv ne predstavlja uradnega stališča Vlade Republike Slovenije.